

"Cada 10.000 tones de residus que evitem tenim un estalvi de 2 milions d'euros"

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Sostenible.cat

21/11/2011

Josep Maria Tost va néixer a Riudecanyes (Baix Camp) el 1971, municipi del qual és alcalde des del 1995. Diplomat en Ciències Empresarials, Tost ha exercit diversos càrrecs de responsabilitat a nivell comarcal i provincial i ha treballat en temes ambientals i més específicament en residus. En aquest àmbit ha estat

cofundador i president de l'Associació de Municipis Catalans per la Recollida Selectiva Porta a Porta. En aquesta conversa amb Sostenible, valora la importància de la Setmana Europea de Prevenció de Residus, repassa els aspectes que cal millorar pel que fa a la gestió i la implicació ciutadana, i analitza la incidència de la crisi.

(F)

El 2011 culmina el projecte de 3 anys que ha estat la Setmana Europea de Prevenció de Residus

(http://residus.gencat.cat/ca). **És bon moment per fer un balanç. Quin és el seu?**

En el camp del medi ambient, i en especial en el dels residus, implementem unes polítiques que segueixen el seu curs, però està molt bé que durant un temps les administracions europees col·laborem i posem en comú les nostres capacitats i coneixements per preparar la Setmana. Tots, independentment de com estem d'avançats en el tractament dels residus, tenim necessitat de la prevenció, ja que aquest concepte determina la gestió. Durant aquests tres anys hem aconseguit fer un salt transversal més enllà de les administracions, implicant empreses, ajuntaments, consorcis i altres col·lectius. Hem cooperat per fer una sèrie d'activitats i a Catalunya en aquesta edició en posem en marxa més de 500, fet que ens converteix en un dels participants amb més iniciativa. Nosaltres, com a

agència, també ens comprometem al màxim amb la Setmana de la Prevenció perquè és com la festa major del nostre àmbit. I durant aquest temps volem que es conegui tot el que fem durant la resta de l'any

Hi haurà continuïtat de la Setmana?

Seria interessant que Europa li doni continuïtat perquè l'experiència prèvia ha estat bona. Per la nostra part ho estem treballant amb la Pilar Chiva que és la cap de l'àrea de Prevenció. Estem convençuts que cal incidir a Brussel·les perquè a Europa es tingui molt clar que val la pena continuar. La meva opinió personal és que se seguirà apostant per la Setmana i que es repetirà. Els resultats han estat molt positius pels participants i, sobretot, per aquells països que s'han incorporat més tard a la Unió Europea i necessiten tenir referents i suport. I ara que Europa viu una crisi profunda, això ens recorda que aquest marc polític serveix per a moltíssimes coses i que les relacions entre tots els membres es poden enriquir amb els matisos i sensibilitat que aporta cada part.

(F)

Com valora l'aportació del món local a la Setmana?

La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat ha fet una feina molt important perquè polítics i tècnics han treballat en projectes col·lectius per millorar la gestió de residus. L'aportació d'activitats que fan molts ajuntaments i consorcis sens dubte contribueix a que la Setmana de la prevenció sigui un èxit. En general, els municipis han fet un esforç molt gran d'innovació en aquest àmbit, no només amb les campanyes, això per descomptat, sinó també a través de la promoció de mercats de segona mà, o del foment de la reparació i de la reutilització, entre altres iniciatives

Catalunya juga en primera divisió en l'àmbit dels residus?

Podem dir que sí en el tema de prevenció, en quant a discurs, metodologia i idees. Pel que fa a la capacitat de generar innovació també juguem a primera divisió. I, pel que fa al reciclatge, anem ben encaminats però encara ens falta per arribar a primera línia. Ara reciclem un 40,5% dels residus domèstics. Cal situar les dades en context: la mitjana espanyola està al voltant del 17%, per tant, dins l'estat ens podríem donar per satisfets. Però el nostre referent ha de ser Europa i en particular Alemanya, Àustria i els Països Baixos, que han assolit percentatges entre el 60 i el 70%. Aquests són els objectius que ens hem de fixar, i en aquest sentit ens queda camí per recórrer.

Per què aquests tres països que ha citat van per davant de nosaltres?

Perquè vénen d'una cultura del reciclatge que les institucions han promogut molt de temps abans que aquí. Jo diria que ens porten entre 15 i 20 anys d'avantatge. Nosaltres vam tenir ajuntaments democràtics el 1979 i quan als anys 80 van començar a desplegar tota l'acció política hi havia qüestions urgents com l'urbanisme, l'habitatge, els serveis bàsics. Va ser més tard que, un cop tractades aquestes prioritats, es va poder afrontar el tema dels residus, a finals dels 80 i principis dels 90. La història de cada país és important.

(F)

Prevenir és el missatge de la Setmana. La prevenció és la primera prioritat?

L'ordre de prioritats és prevenir, separar i reciclar. Tot i fent això al final queden dos escenaris l'abocament o dipòsit i la incineració amb valorització energètica. Però la idea és minimitzar-los. Hem de pensar que cada euro que gastem en prevenció suposa estalviar-ne molts després en el tractament de residus.

Però aquest missatge arriba prou bé al ciutadà?

Hem d'anar semblant sense parar encara que sabem que els resultats no són immediats. I no només ho ha de fer l'administració, tothom ha de participar: les empreses, les escoles, les associacions. En campanyes de sensibilització 10 anys és poc temps. Les noves generacions, els més joves de tots, ja s'han format en la cultura del reciclatge. Tenen uns hàbits adquirits de manera que ja són espontanis i

diffícilment podran anar enrere. La condició humana, històricament, s'ha basat en anar adquirint hàbits que després s'interioritzen i s'automatitzen. Així va succeir amb la higiene personal i no veig perquè amb els residus no hagi de passar el mateix.

El concepte residu ens fa pensar en problema, potser per aquest reflex generacional al que es referia. Com es podria associar a la idea d'oportunitat?

Cada 10.000 tones de residus que som capaços de recuperar tenen un potencial de generació de 250 llocs de treball. I cada 10.000 tones de residus que podem evitar que vagin a incineració representen un estalvi per l'economia catalana de 2 milions d'euros. En un moment de crisi com el que estem vivint, és important que molts materials que llencem tornin a entrar al cicle econòmic.

Com està afectant la crisi a la generació de residus?

Els residus industrials a Catalunya han caigut un 30 i un 35% els dos últims anys. Això, per una banda, indica que la indústria recicla cada cop més i millor, però alhora és un indicador de que ha baixat molt l'activitat econòmica. Els municipals han caigut uns 7 punts com a conseqüència de la contracció del consum, quan les projeccions prèvies a la crisi indicaven que creixerien.

(F)

I des del punt de vista de les administracions i l'escassetat de recursos? Hauran de patir els ajuntaments?

El 2012 serà l'any de repensar algunes infraestructures previstes en el [PROGREMIC](http://progremic.cat/) (<http://progremic.cat/>). Hauran de ser més curosos en les decisions de quines instal·lacions hem de fer i hauran d'anar a buscar la participació privada en el finançament. Respecte al món local, hem de buscar un nou marc de relació que ve condicionat per una situació que ens obliga a ser més eficients i a intentar abaratir el cost de la gestió dels residus. Però això no ha d'impedir que siguem ambiciosos i que progressem en els nostres objectius. Hem de redactar un nou pla de gestió residus, procés que iniciarem el 2012, i marcarem noves fites. Podem aspirar perfectament, per exemple, a tenir les mateixes dades de reciclatge dels tres països europeus que he citat anteriorment.

Com es conjuminen escassetat i ambició?

Reformant la Llei de Residus amb la premissa que el Govern no ho podrà pagar tot. Podem, per exemple, seguir utilitzant un instrument que ja tenim, com el cànon, que grava la destinació dels residus municipals a instal·lacions de dipòsit controlat, però fent-lo evolucionar perquè sigui homologable al de la resta d'Europa. De fet, ara mateix tenim el cànon més baix de la Unió Europea. Aquest instrument ens pot servir per pagar infraestructures a curt termini i per incentivar aquells municipis que ho facin millor en l'àmbit de la gestió, tot plegat en col·laboració amb el món local. El que tenim molt clar és que la crisi no ens ha de servir d'excusa per no fer res.

(F)

¿La crisi està ajudant a una presa de consciència de l'interès de certs patrons de conducta en relació als residus que abans passaven pràcticament desapercebuts?

Sí. Precisament en el marc de la Setmana es fa una jornada sobre malbaratament alimentari, que resulta ser un bon exemple d'això que m'està preguntant. Durant molt de temps no n'hem sigut gaire conscients del problema perquè, en petita o gran mesura, tots hi hem participat. Però només cal posar algunes xifres damunt la taula per copsar la magnitud de la qüestió. Un estudi europeu assenyalava que els ciutadans de la Unió llencem uns 90 milions de tones anuals de menjar. Un altre estudi indica que cada ciutadà, de mitjana, llença entre un 10% i un 15% del menjar que compra cada any. Aquest fet suposa un cost per família al voltant dels 250 euros en el mateix període. La quota de responsabilitat més gran d'aquest malbaratament alimentari correspon precisament a les llars; en canvi a l'hostaleria i a la distribució els corresponen quotes molt menors.

La fracció orgànica dels residus domèstics està molt relacionada amb el menjar. Quina importància té en el conjunt ?

És una assignatura pendent. El petit gest de separar l'orgànica és clau perquè aquesta fracció

representa entre el 38 i el 40% del pes dels residus que generem. Si som capaços de separar-la bé la podem transformar en compost útil per l'agricultura del país. La fracció orgànica encareix els processos de selecció d'una forma innecessària. Si l'orgànica no es barregés amb la fracció resta, el volum a tractar disminuiria i també ho faria el cost.

De vegades el consumidor pot tenir coneixement i bona voluntat però es troba amb productes sobreenvasats.

És cert, els darrers anys hem adoptat el costum, amb justificacions higièniques i de salut pública, de sobreenvasar-ho tot. No dic que la salut no sigui important, però crec que hem de repensar aquest tema. I no és tan senzill perquè l'envàs també ens ajuda en la qüestió de la traçabilitat. Per altra banda, observem que a països molt avançats hi ha mercats tradicionals arreu, i fins i tot els cereals es poden comprar a granel. Evidentment no podem perjudicar cap sector econòmic, però hem d'introduir més racionalitat. No oblidem el paper del disseny. Una coneguda marca de cava català ha aconseguit reduir 100 grams el pes del vidre de les ampolles. Hi ha molt per fer en aquesta línia.

L'empaquetat extrem no revela una certa manca de seny?

Crec que durant uns anys tots hem perdut una mica el sentit comú. Administracions, empreses i particulars ens vam arribar a pensar que érem molt rics. I, de sobte, algunes coses que a Catalunya s'havien fet tota la vida i a totes les cases, com portar a arreglar el que s'espatllava, semblava de pobres. La crisi ens fa veure que el sentit comú no respon a les modes i que és necessari en qualsevol moment. A banda de recuperar els bons costums també ens permet adquirir-ne de nous. Ara estan sorgint botigues de roba de segona mà, una realitat habitual als països anglosaxons que aquí mai havia tingut gaire èxit, però ara això està canviant.

(F)

Què passarà en l'àmbit dels residus d'aquí a 30 anys?

El tema estarà a primera línia del debat públic. Caldrà posar-hi encara més ordre amb una combinació d'estratègies i d'accions quotidianes. Tindrà molta més importància que ara la compra responsable i segurament la majoria de persones tindran en compte un seguit de consideracions que ara només fan uns quants. Passada la crisi, es buscarà un benestar més qualitatiu que quantitatiu i això també repercutirà en els residus. El canvi generacional ajudarà a consolidar aquest canvi.

Etiquetes: [Catalunya \(/etiquetes/catalunya\)](#)

[Residus \(/etiquetes/residus\)](#)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/cada-10000-tones-de-residus-que-evitem-tenim-un-estalvi-de-2-milions-deuros-2>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/cada-10000-tones-de-residus-que-evitem-tenim-un-estalvi-de-2-milions-deuros-2>)

Relacionats

Notícia

Arriba la quarta edició de la campanya "La Bossa o la vida" a Santa Coloma de Gramenet (/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)

(/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)

Els dies 3 i 6 de febrer els Mercats Municipals del Sagarra i Singuerlín a Santa Coloma de Gramenet estan acollint, respectivament, la quarta edició de la campanya "La bossa o la vida", en horari de 8:30 a 13:30 h. El propòsit final és la sensibilització tant a comerciants com a ciutadania del consum excessiu de bosses de plàstic i les nefastes conseqüències pel Medi Ambient.

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

Diputació
Barcelona

<http://www.diba.cat>

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avis legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>

<http://www.twitter.com/xarxasost>

<http://youtube.com/xarxasost>

[\(rss.xml\)](#)